

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

FOTO: AUTOR

Čertova kazatelna na Plešivci.

na vídeňské burze v roce 1873 a o pár let později bylo zbirožské panství potupně prodáno v dražbě.

Průmyslový boom se tedy na Zbirožsku nekonal, zato na poli kulturním měl Zbiroh na přelomu 19. a 20. století docela významné místo a platil za důležité středisko českého národního obrození. Narodil se tu a působil básník Josef Václav Sládek (1845 – 1912), do Zbiroha často zajížděl Fráňa Šrámek (ozvěny zbirožských pobytů se najdou například ve známém románu Stříbrný vítr z roku 1910). Evropský rozměr pak Zbirohu dodává pobyt Alfonse Muchy, který v letech 1910 – 1928 na zbirožském zámku vytvářel monumentální plátna Slovanské epopeje.

Zámek Zbiroh je jednou z nejvýznamnějších a také nejstarších staveb regionu. Stojí na zalesněném kopci západně od městečka a tvoří výraznou krajinnou dominantu. Opevněný hrad tu byl založen už kolem roku 1230, ale dnešní podoba stavby je především výsledkem přestavby v letech 1869 – 1870 za barona Strousberga. Tehdy získal zámek novorenesanční vzhled zhruba v podobě, jak jej můžete vidět dnes. Po druhé světové válce

FOTO: CZECH TOURISM

Většina interiéru v hořovickém Novém zámku má barokní a empírovou výzdobu.

úřadovala na zbirožském zámku armáda, a objekt byl tedy veřejnosti nepřístupný.

Návštěvníci se mohou podívat dovnitř teprve od roku 2005 poté, co jej rekonstruovala soukromá firma. Dnes tu jsou dva prohlídkové okruhy, jejichž součástí je mimo jiné i Muchův sál, kde vznikala Slovanská epopej, a jedna z nejstarších hradních kaplí v Česku. V zahradě probíhá denně výcvik dravců. Aby zámek mohl ekonomicky existovat, najdete dnes v jeho areálu také hotel a restauraci, probíhají tu různé firemní akce.

Vzhůru na Plešivec!

Zalesněný Plešivec (654 m) nepatří v Brdské vrchovině k vrcholům nejvyšším, docela jistě se však řadí mezi nejvýraznější. Průlomové údolí Litavky totiž převyšuje o celých 300 metrů a jeho západní svahy jsou až nečesky strmé. I z dálky působí Plešivec jako opravdová hora a jeho osamocenou siluetu si sotva s jinou spletete.

Nahoru se dostanete jen pěšky a hustá síť turistických značených cest tu nabízí řadu alternativ. Ta klasická vede od nádraží v Lochovicích po červené značce, která vytvářela stoupá asi 5 kilometrů až na skalní plošinu kousek pod vrcholem. Právě toto místo, zvané Čertova kazatelna, je nejvyhledávanější v celém masivu Plešivce, protože dnes už dávno nepoužívaný lom odkryl skalní kulisu, která umožňuje krásný výhled přes údolí Litavky do centrální části Brd.

Až se nabažíte výhledu, můžete se vydat po stopách tajemného pravěkého hradiště, jehož valy dodnes obkružují vrchol Plešivce. Mnoho se o něm neví, snad bylo osídleno už někdy v 9. století před Kristem a později sloužilo jako keltské sídliště. Každopádně ale patří k největším útvarům svého druhu v Čechách, protože trojitě valy svírají plochu téměř 60 hektarů, navíc v docela obtížném přístupném terénu.

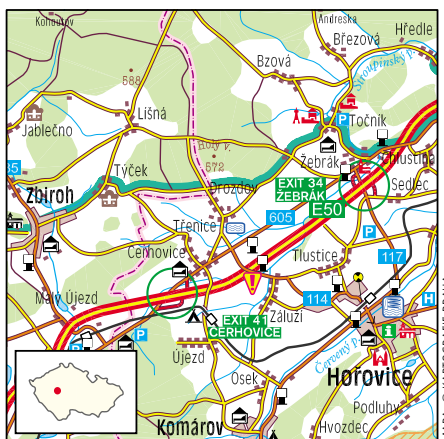
Jinou zajímavostí Plešivce je viklan nacházející se při modré značce na jihovýchodním úpatí vrchu. Když budete mít štěstí, najdete v okolí stovky malých skalních pyramidek-mužiků. Zpátky do civilizace můžete sejít po zelené značce k nádraží do Rejkovic (strmý sestup) nebo pokračovat dál po červené do Jinců.

Zapomenutý klášter na okraji Brd

Kostel Zvěstování Panny Marie v Zaječově překvapí asi každého, kdo sem zabloudí náhodou. V zapadlé obci, přimknuté k okraji Vojenského výcvikového prostoru Brdy, by málokdo čekal rozměrný a stavebně významný chrám, navíc s velmi pohnutou historií. Augustiniánský klášter tu založil roku 1269 Oldřich Zajíc, pán nedalekého hradu Valdeka, a to na paměť vítězství Přemysla II. Otakara nad Maďary v bitvě u Kressenbrunn.

Nedlouho nato získal klášter ostatky sv. Benigny (Dobrotivě) a stal se cílem velkých poutí; od té doby se místu říká Svatá Dobrotivá. Místo ovšem utrpělo za husitských válek, kdy jej vojska vyrabovala celkem třikrát a husité nakonec kostel s klášterem úplně zničili. V období baroka došlo k důkladné přestavbě, kdy vznikl monumentální chrám v podobě, kterou si uchoval dodnes. Celý komplex spravují po nucené přestávce v letech 1950 – 1990 opět augustiniáni a kostel i s klášterem prochází postupnou rekonstrukcí. Interiér kostela můžete vidět při bohoslužbách, tedy každou sobotu ve 14 hodin. Připomínkou méně slavné historie Zaječova je památník tábora Pomocných technických praporů (PTP) umístěný při silnici od kláštera směrem do vojenského prostoru. V místech, kde se dnes nachází pila, stával v průběhu druhé světové války vězeňský tábor, jehož areál byl roku 1950 komunistickou vládou rozšířen a upraven pro potřeby internace tisíců „nepřátel režimu“. Ti zde rozhodně zažívali menší idylu, než líčí třeba filmové zpracování Černých baronů. ■

ŠTĚPÁN VÍTEK

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA